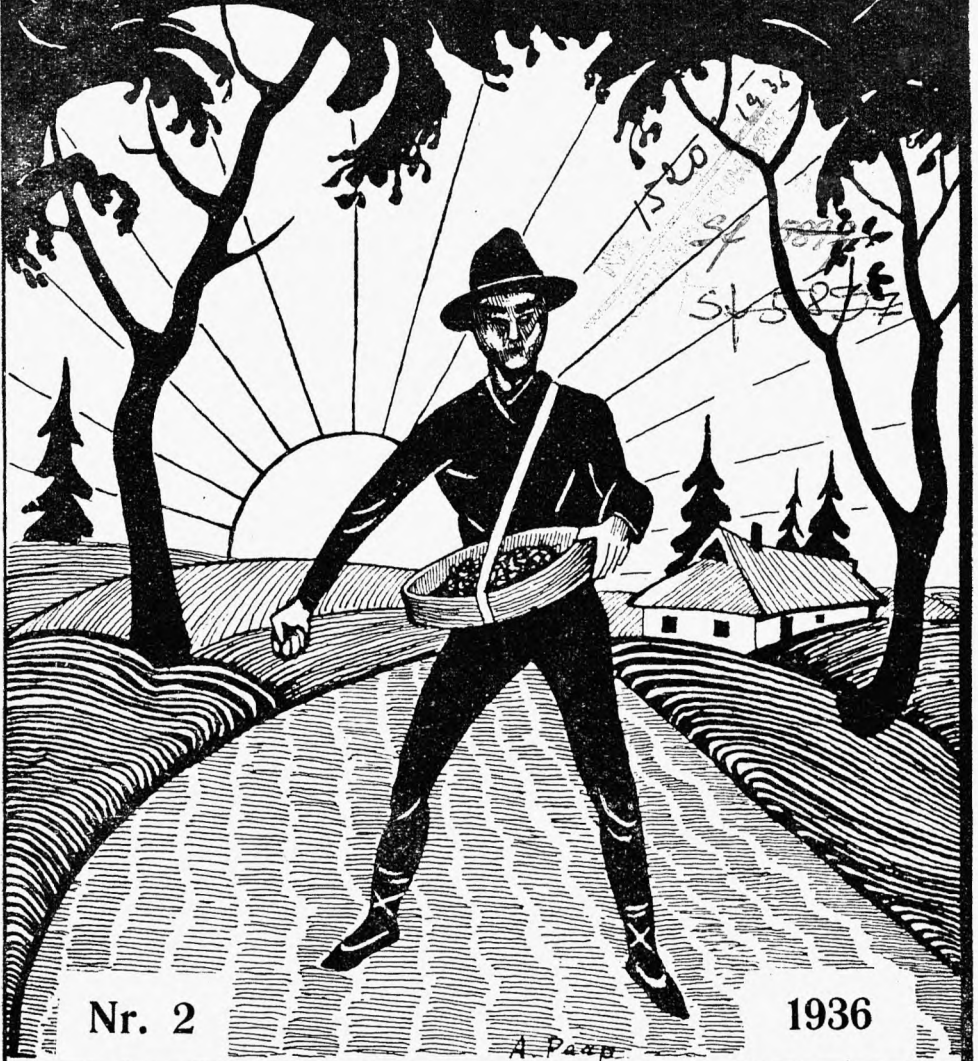

EDU

Nr. 2

1936

KROONIKA AJAKIRI

Kuidas suhtume Kristusesse?

Elame ajajärgul, mil iga inimene varem või hiljem seisab küsimuse ees: kuidas mina suhtun Kristusesse?

Kuna praegu kogu maailmas ajaloo sündmused meile selle küsimuse ette kirjutavad, ei tohi meie eesti noored sellest mööda hiilida.

Mõni tahaks ehk sellest küsimusest kuidagi mööda hiilida vabandades, et ta praegu seda otsustada ei võivat, kuna tal elu ees — kui aastad puistanud hõbedat juustesse, kui silmanägemine juba kustumas, kui ilma mõju juba vähenemas, siis olevat vaim kõrgemaks lennuks tiivustatud, siis olevat tema silmal võimalik Kristust näha. — Siin peitub aga viga, nagu oleks võimalik selle küsimuse otsustamist edasi lükata, nagu võiksime oma elule päevi juurde lisada.

Teine palju kaaluvam põhjus selle otsustamise edasi-
lükkamiseks on asjaolu, et on julgust tarvis Kristuse tunnista-
miseks, kuna paljud teda salgavad. Sellepärast tahaks mõni era-
pooletu olla. Kuid Kristus ütleb: „Kes minuga ei ole, see 'on
minu vastu“. (Matt. 12, 30). Äraootavale seisukohale meie ei
või jääda. Ainult see jääb võitjaks, kes julgeb võidelda.

Noored! Et Teie „Edu“ soovib ka usuküsimusis edu —
mida sellest oletan, et mind kaastööle kutsuti — on juba teatavas
mõttes tunnistus: Kristuse poolt, sellepärast tahtsin Teile täht-
samast usuküsimusest rääkida ja seekord selle küsimuse igale
ühele järelemõtlemieks südamele panna: Kuidas mi n a suhtun
Kristusesse?

J. Walter,
Kodavere koguduse õpetaja.

Eesti raamat 400-aastane.

Meie kaugem ajalooline minevik pole rikas selliste sünd-
muste poolest, mille puhul võiksime südame põhjani rõõmu
tunda ja kogu hingega juubeldada. Oleme juubeldanud senini
enamasti vaid viimase saja aasta piirides. Kui nüüd tervelt
neljasaja aasta tagant hallilt tagapõhjalt silma paistab üksikuna
ja erandlikuna vilkuv heledam punkt, siis on meil seda rohkem
põhjust rõõmustada.

Võime uhked olla oma raamatu vanaduse üle ja veelgi uhkemad oma kirjanduse vanemuse üle mitme suuremgi naabriga võrreldes, kuid peame siiski silmas pidama seda, et rõõmu peamiseks allikaks pole ja ei tohigi olla mitte see, kust me algasime, vaid see, k u h u o l e m e j õ u d n u d. Sest eesti raamat pole olnud mitte mõne lühikeseaastaga küpsuse ja täiuseni jõudvaks imelapseks, vaid otse vastupidiselt — meie raamatu algus on olnud väga vähe lootusiäratav, tema areng pikaline ja vaevaline.

Meie kirjanduse juubeldatav algus Wanradt-Köllli katekismus — ei jõudnud üldse lugejate kätte ja järgmine tänini säilinud raamat ilmus peaaegu sada aastat hiljem. Ning saja-aastasenagi ei saanud meie trükitud raamat niigi kindlasti jalgu alla, et siitpeale igal aastal vähemalt ükski raamat oleks võinud ilmuda. Sellenigi jõuti alles kahe sajandi täitudes.

Agaga veelgi rohkem — Eesti raamat oma arengu alguses ei olnud kirjutatud eestlaste poolt ega olnud määratud ka eestlastele. Kes hoolis tol ajal kirjutada otse eestlastele ja kes tuli mõttele eestlasest raamatulugejat hakata kasvatama! Heinrich Stahl 1632—1638 ilmunud vaimulik „käsi- ja koduraamat“ oli autori poolt arvatud kasuliku olevat hingekarjastele käsiraamatuks vaimulikkude talituste juures, noortele pastoritele ja õppivale noorsoole abinõuks eesti keele õppimisel ja mõisavanematele jumalateenistuste korraldamisel eestlastest teenijate jaoks. Meie esimesena trükivalgust näinud „ilukirjandus“, pulmalaulud, sakste lõbusaks meelejahutuseks oli kavatsatud seegi! Alles 17. sajandi lõpupoole hakkavad eestikeelsed raamatud arvatavasti ulatuma ka eesti lugeja kätte.

Agaga paljukese oli esimestel eesti lugejatel valida. Kuni 18. sajandi lõpuni pakkus talle kahe ja poole aastasaja vanune kirjandus vaid vaimulikke raamatuid, kui mitte arvestada mõnd harva kirikliku moraaliga läbiimbutatud jutujätku. Esimene praktilise sisuga eestikeelne raamat, „Köki ja Kokka raamat“, oma lähedale 800 leheküljega väga aukartust äratav, ilmus alles 1781. a. Agaga kelle huvides oli olnud sellegi avaldamine?! „Sensinnane raamat on jo kaks korda Saksa ma kelle ülespandud, et agaga vägga pissut Eesti ma kokke Saksa keelt moistavad, siis monned ausad Herrad ja Prauad hakkaksid tahtma, et see Rootsi keele Ramat, mis Tokkholmis on trükkitud, Eesti ma keele pididi seatama“, kirjutab eessõnas tõlkija. Mis pidigi peale hakatama eesti talütarese seitsme-kaheksa-käiguliste lõuna- ja õhtusöökidega, kus figureerisid toidud nagu „Kalkuni Pastet“, „Panneritud lattika keled“, „Pansk Taart“ („hispaania tort“ — praeguses keeles) jms.

1800. a. ümber hakkab siiski ilmuma ka kirjandust, mis otseselt ei rahulda „ausate herrade ja prauude“ huvisid, kuid mis

siiski on niisugune, missugune sobib „armsale maarahvale“ „austate herrade ja praude“ arvates. Ja alles ärkamisajal tekib meil kirjandus, mis end vabastab ülalkirjeldatud huvide kütkest ja julgub neile astuda ka risti vastu. Ühes sellega tekib üksiku lugeja asemele lugejaskond ja siitpeale võib õieti arvata eesti kirjanduse ja eesti raamatu tõelist algust.

Ärkamisajaga tuleb meie kirjanduse niihästi iseseisvate kultuurilisele elule vastav sisuline differentseerumine kui ka puhtväline raamatute arvus kajastuv tõusuhoog. Mis puutub eriti välisesse tõusu, siis hiljem iseseisvuse saavutamine on andnud koguni väiksema tõuke kui ärkamisaeg. Seevastu on riikliku iseseisvuse aeg mitmekesiste soodustustega võimaldanud suurelt süvendada raamatu sisulisi väärtusi. Terve rea teadusharude alal on meil kirjandus tekkinud alles iseseisvuse ajal, teiselt poolt on varem olemasolevail aladel tõusnud küpsus.

Aga meie kirjandus pole viimastel aegadel mitte ainult harunenud rõõmustavalt paljudele aladele ja rahvusvaheliselt võrreldes pole tõusnud ainult ta tase, vaid eesti raamat on praegu omandamas oma eri ilmet, oma eri karakteri, mis teiste rahvaste kirjandusega võrreldes annab talle lõpliku õigustuse ja ülimald väärtuse. Teiste sõnadega öeldes, eesti raamat on oma arengus jõudmas kindla rahvusliku omapärani. Ja sel arenguastmel võib juba tõesti kinnitada, et eesti rahva saatuseks on ta raamatu saatuseks. Kultuurilise iseseisvuse väljavõideldud ja selle võitluse traditsioonidest kinnipidavat rahvast ei saa keegi enam hävitada nii kergesti ka poliitiliselt.

Miks peavad koolist vabanenud noored organiseeruma.

J. L u k a,

Halliku algkooli juhataja.

Meie noorsoo kasvatamisel ja õpetamisel töötavad kaks peamõjuga tegurit, kodu ja kool. Nende ühine mõju peaks panema kindla aluse noore edaspidisele arenemisele ausaks, korralikuks ja töökaks ühiskonna liikmeks oma tulevasel kutsealal.

Kahjuks aga ei lõpeta veel meie päevil kõik noored algkooli, kas vähese edasijõudmise, haiguste, vanemate või oma loiduse põhjusel lahkuvad paljud algkooli III, IV ja V-ndast klassist 14-aastaste „täisnimestena“.

Suurem osa algkooli lõpetanuist ei lähe edasi õppima ei kutse- ega üldhariduslikku kooli ja nii siirduvad liiga noorelt

SÜGISSADUDEN.

*Kui nõristaks sappi
kõik pilvede kraanid,
nii roostekibe ja rusut on
meel.*

*On põgenend Paanid
eest päevade napi.
Vaid sajud teel.*

*Ah, kaevata häbi,
kui pureman pihast
on tuule kihv,
ning roostena läbi
koest igast ja lihast
sööb lumi raju ja üdini
vihm.*

*Ja päevade kaupa
on kraaviperv libe,
on kraavin pori, märg maan-
tee kui nahk.*

*Taas mõte on kibe,
mis kortsutab laupa,
ja rinnun sahk.*

*Ning päevade viisi
kui oksija valvel
vaim eksib sois.
Puud vait nagu palvel.
Ent vilistab viisi
tuul nagu sulvi või uulitsa-
poiss.*

*Käid üksinda radu.
Päev sisutu, kaame.
Ent haigeid meeli ei tervenda matk.
Sel polegi raame,
een kõige on sadu
ja kõikjal katk.*

H. Rips.

(14 a.) kooli mõju alt oma kodusesse, või ajutiselt palgalisse teenistusse.

Kõik kodud, ja osa ümbruskonnast ei suuda mõjustada noort positiivselt, toetavalt ja tõstvalt tema õige elusihi seadmisel ja selle taotlemisel.

Et meie vabas Eestis sündinud, kasvanud ja algkoolikohustise sooritanud tulevaste ühiskonnaliikmete põhihariduses, kodaniku- kasvatuses ja vajalistes praktilistes oskustes ei leiduks, meile häbiks, tühikuid ja puudusi, mis üksikute ja kogu rahva hääd edu tulevikus takistaks, peame oma koolistlahkunuid maanoori edasiharimiseks organiseerima. Organiseerimine sünniks vast parimini kooliringkondade kaupa, ühiseks võimsaks maanoorte organisatsiooniks. Kohalikud organisatsioonid töötagu oma oludekohaselt kindlate põhimõtete ja töökvade järele. Talvel töötatagu nende alade

teoreetiline osa töökoosolekuil läbi, mille kallale kevadel praktiliselt mõeldakse asuda.

Ühine jõukohane töö maanoorte organisatsioonides üks ühe teine teise õhinal, kasvatab ja arendab noorte isetegevust, algatusvõimet, õiget ühistöövaimu ja liitumist ühiseks tervikuks. Organisatsioonid kasvatavad iseloomu, julgust ja endausaldust; arendavad leidlikkust ja omal jõul raskustest ülesaamist.

Maanoorte organisatsioonid arvestavad tõsiselt tulevase põlluharija ja majapidaja eriharrastusi, huvisid ja kalduvusi. Täiendavad üldhariduslisi lünki. Töötavad teoreetiliselt ja praktiliselt põllu, niidu ja karjamaa harimise ja väetamise küsimuste kallal. Õpivad teravilja-, lina-, kartuli-, söödajuurikate ja seemnekasvatust. Katsetavad mitmesuguste teravilja-, kartuli-, söödajuurikate- ja heinasortidega. Töötavad looma- ja linnukasvatusega, niisama aianduse, mesinduse, kodukaunistamise, majapidamise ja künnete teiste maatulundusesse puutuvate aladega ja ainetega, mis aastate pääle painduvaks õppekavaks jaotatud.

Võistlused ja näitused maanoorte koduseis iseseisvais suvetõis arendavad hoolsust ja mõjutavad ükssteie töid võrreldes ja hinnates aumõiste arenemist, ning kihutavad hoolikamalt asjatundlikule tööle parima saavutamiseks.

Õigest vaimust kantud maanoorte organisatsioonide töö distsiplineerib, tasakaalustab ja lihvib noori. Jõutab võimsalt nende kohusetunnet, kodukaunistamise tahet, kodu kallikspidamist ja isamaaarmastust.

Noorte ühine püüd ja rühk töökoosolekuil, näitusil ja ühi-seil seltskondlikel olenguil annab sügavaid elamusi tööst osavõtjaile ja päältvaatajaile.

Maanoorte organisatsioonid olgu igas kodumaa nurgas väga soovitatavad, aga mitte sunduslikud. Vanasõna ütleb: „See koer ei too jänest koju, keda köidikut pidi metsa vee-takse“.

Maanoorte organisatsioonide juhtimisest ja töökoosolekuist peaksid osa võtma, kas või kaudselt, ka vanemad ja elus enam kogenud inimesed, kel oma noorsoo kasvatus ja kodumaa tulevik kallis südameasi.

Meie tublimad teoinimesed on kasvanud ja kasvavad ka tulevikus seltsides ja organisatsioonides, mis kantud karskest, kõlblast, sügavrahvuslikust, kindlast ja tõsisest töövaimust.

Kandku see õige ja hää vaim ikka meie maanoori ja nende organisatsioone kodumaa õnneks ja õnnistuseks!

Rahvas, kel ei ole külvajaid ega lõikajaid, närbub ja on hävinemisele määratud.

H. Oidermaa.

MAANOORTE PÜÜD.

*Maanoorte töös ei tunta geniaalset hinge,
neid kutsund teine lipp ja pärja pannud pähe.
Nad rakendavad tööle kodu kalli musta mullapinna.
Maaviljakuse püüd on nende raugemata tahe.*

*Teovõimsad noored elul' annud uue väärtuse ja hinna,
ning uue hoogsa rünnaksammu.
Nad harivad üles elu söötinud pinna,
mis seismajäänd aastasadu ammu.*

*Kui tormihiil käib läbi ilma
me noori kõitev võimas viis.
Toob hõiskelaulu iga rõõmsa noore rinda,
et rõkkab vastu luht ja hiis.*

*Suur rahupüüd ja sõprus noorte aare,
nende terastahteline hinge ihk.
See veereb üle maa ja iga ilma kaare,
käib käest kätte tungal, peosse pihk.*

H. Saar.

Noored aiandust arendama.

Maanoorte viimase aastakümne iseseisvale tegevusele pilku heites näeme, et seeme, mis sellele pinnale on heidetud, ei ole kaljule sattunud. Esialgsetelt tagasihoidlikkudelt üritusilt, nagu seda olid mõne üksiku köögivilja ja loomajuurika kasvatus, on juba tõsisemate taimekasvatusalaliste küsimuste juurde asunud. On isegi niikaugele jõutud, et mõni noortest on omakasvatatud istutusmaterjalist oma isatalus viljapuaia rajanud. Ei puudu ka need noored, kes juba mitu aastat omavalmistatud tarudes mesilasi peavad. Viimaseil aastail on ka hästiõnnestunud algatus tehtud heinaseemne kasvatusesega.

Erilise ja küllalt omapärase algatusega said hakkama juba paar aastat tagasi Kambja maanoored, korraldades aedviljaõhtu, kus rikkalikult kaetud õhtulaual suurel hulgal kokkutulnud külalisperre kehakinnituseks tarvitas ainult aedviljadest valmistatud toituisid. Maanoorte (Saadjärve, Kodijärve, Halliku, Assikvere ja Pala) organisatsioonide poolt korraldatud oma tööde näitused võiks ilma liialdamata üteldult: mõne täisealiste linlaste poolt korraldatud näitustele nii sisult kui ka korralt eeskujuks olla.

Kümne aasta tegevuse üldpilti silmitsedes paistab, et parimaid tagajärgi on saavutatud aianduses ja nais- kui ka mees-käsitöö alal, kuna loomakasvatuses peale kodulinnu- ja mesilaste-pidamise tagajärjed tagasihoidlikumad on.

Nähtud vaeva ja tehtud tööga tõsiselt arvestades julgeme loota, et algsammud astunud noortel veel küllalt ülevoolavat energiat selleks jätkub, et nüüd, kus esimesest karastustulest läbi on käidud, veel tõsisemate ja kaugemaulatuslikkude küsimuste lahendamisele käed ja ajud külge lüüa.

Väga paljudes meie taludest on viljapuuaiad kaunis unustatud olekus. Harimise, toitmise kui ka taimekaitse suhtes on nii mõneski aias viljapuud veel täiesti vaeslapse osas. On aedu, kus juba aastate viisi viljapuud pole ei arsti oma operatsiooni-riistadega ega põetajat ei salvi ega sidemetega näinud ja toitlustamine — seegi sünnib sagedasti ainult looduse lahkelt tahtel.

Mis oleks, kui selle küsimuse juba oma lähemate aastate tegevuskavasse esiritta asetaksime.

On ju tõsi, et see ülesanne nii teadmiste kui ka oskuste suhtes palju rohkem aju ja musklitegi pingutust nõuab, kui seda kapsa ehk kaalika kasvatamisel tarvis oli, kuid sellest kõigest saame ju üle. Kuigi siin töötulemused nii ruttu täies ulatuses silma ei paista kui üheaastaste taimede hooldamisel, siis seda enam üllatusi pakub ta teile edaspidi. Olles 2—3 aastat pidevalt selle küsimuse lahendamisel töötanud, võite näha, et aed, kust enne viletsad siseturukaupa ja ajutiseks koduseks tarvituseks puuvilja sai, hakkab rikkalikult korralikku saaki andma.

Siin avaneb laialdane progressiivne (edasiarendatav) tegevusväli, kus ühe astme lõpetanult peab järgmisse — raskemas astuma. Saagi tootmisel tippsaavutusini jõudnult tuleb tahes-tahtmata selle intensiivse realiseerimise küsimuste juurde asuda, nagu seda on otstarbekohane alalhoid, kodune ümbertöötamine ja lõpuks ajakohane eksport.

Huvipakkuv oleks see ala ka sellepolest, et siin võivad mees- kui ka naissoost noored käsikäes töötada. Kuna esimesed otsekohest tootmistööd teevad, avanevad teistel järjest suuremad võimalused säilitamistöösse süvenemiseks.

Usun, et esimestest tegevusastmetest ülejõudnud noored küsimuse põhjalikumal kaalumisel sellest väga hästi aru saavad, et praegune olukord, kus meil puuvili ainult valmusaja lõpul ja üsna lühikest aega peale selle tarvitada on, loomulik ei ole. Olgugi, et meie vanemad aiad hästi- ja kauahoiduvate sortidega uhkustada ei või, kuid neid on siiski enamasti igas aias mõni puu olemas, aga puudulikult hooldatult kaotab saak oma õige väärtuse ja alalhoiu küsimused ootavad alles lahendajaid. Kuna praegu nooremad aiad, kus sordiküsimus juba lahendust on leid-

nud, kandmisikka jõuavad, oleks nüüd just kõige kohasem aeg käed külge lüüa, sest siin saaksime kõige ilusama pildi sellest, mis vanad kui ka noored anda võivad, kui neid edusuunas koheldakse.

Siinsed sõnad olid noortele vaid ergutuseks — järelmõtlemiseks üteldud — asute aga sellel alal tegudele ja tuleb teil tegelikest kogemustist ehk oskusist puudus, noh — siis huigake, eks meie vanad, kellel veel mõni sädemekene noorustuld on südamesopis säilinud, tuleme ka teile appi.

Tähtvere, Koidul.

A. Lange,
Tartumaa aianduse konsulent.

ELUTEED RÄNNATES.

*Mu kodukoht, talutare, põld, nurm ja niit
teile juttu vestes salaja lausun nii:*

*Kosu, kasva töös ja sigis, pea lahkun siit!
Ehk raske see, ei saa ma teisiti.*

*On aastaid mineviku merre kadund,
siin lapsest noormeheks sirgund ma.
Peavarju, toidust sult olen saanud,
tuleviku radadel nüüd kannad ka.*

*Mu eel sa inimpõlvi mitut toitnud oled,
maa kasin, hulgal jäänud kitsaks kodupiir,
uut elurada siit neil näitnud oled,
uut õnnemaad, kust paistmas kauge siniviir.*

*Ilman töökaid käsi kõikjal vajataks;
töös kosub Eesti põld ja tööstus, kaubandus.
Sois, tagavaramais uut elu ärataks,
seal annab leiba, tööd neis loodud asundus.*

*Nüüd ma kodunt ära — iseseisvan elun,
tast säilind mälestusi armsaid meelen mul,
kui kuuleks Peipsi koha, mis mõtiskelu loob,
ning tihti elan kodukoha mälestuste luulen.*

*Elu kiiren tempon kõik möödub, ununeb,
ka kurbuse ja mure aeg rõõmudeks meil loob.
Mis kord kunagi on valmistanud vaeva — see
kaugeneb,
truult täites kohut — töö rahuldust meil toob.*

Art. Mürsepp.

Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse tegevusest.

Möödunud aasta varakevadel kerkis mõnedes kohalikkudes maanoorte ringkondades maanoorte kohaliku usaldusmehe kohaloomise küsimus päevakorrale, kelle ülesandeks oleks olnud seni laialipillatud ja omaette elavate maanoorte organisatsioonide tegevuse koordineerimine ja ühtlustamine. Et aga kohapealsetel noorte organisatsioonidel oma majanduslik seisukord ei võimaldanud palgalise tööjõu palkamist usaldusmehe näol ja et ka Põllutöökojal, kui maanoorte organisatsioonide suuremal toetajal, ei olnud seeaeg võimalik selleks toetusi lubada, ja et ka kohapeal ei leidunud vastavat isikut, kes ilma mingisuguse tasuta oleks asunud noorte tööd juhtima ja korraldama, jäi see mõte teostamata. Kuna noorte ringide juhtivad tegelased kohapeal noorte töö elustamisest ja ühtlustamisest väga huvitatud olid, siis oldi sunnitud selleks uusi teid ja abinõusid otsima ning Ülemaalse Maanoorte Ühenduse heakskiitmisel loodigi Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühendus, mille põhikirja järele kõik Kodavere ja Alatskivi kihelkondades asuvad noorte organisatsioonid, mis registreeritud Põllutöökoja Ülemaalse Maanoorte Ühenduse juures, kuuluvad kihelkondlikku keskasutusse — Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühendusse. Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse otseseks ülesandeks on oma tegevas piirkonnas Kodavere ja Alatskivi kihelkondades asuvate maanoorte organisatsioonide tegevust kooskõlastada ja juhtida, eriti aga jälgida ja kaasa aidata organisatsiooni võrgu korraldamisele ja kujundamisele, arendada iga liikme isiklikku ku ka kollektiivset kultuuritööd, õhutada liikmeskonnas rahvuslikku omakultuuri ja rahvustunnet. K. A. M. Ü. tööd ja tegevust juhib juhatus, missugune koosneb ühest esitajast igast ühenduse juures registreeritud maanoorte ringist ja kohalikust maat. konsulendist.

Ühenduse senistest saavutustest võiks ära märkida seda, et juba mõnda aastat tagasi kavatsusel olnud oma noorsoo ajakirja esimene number ilmus varsti peale ühenduse ellukutsumist — möödunud kevadel, samuti korraldati ühenduse algatusel IV kihelkondlik noortepäev ja suvel ringidevahelised spordivõistlused, on propageeritud ja püütud pinda luua uute maanoorte ringide asutamiseks, mille tulemusena on juurde loodud kolm noorte ringi, kuna üks kohalik ÜENÜ osakond on end Põllutöökoja Ülemaalse Maanoorte Ühenduse juures ümber registreerinud.

Lähemas töökavas on ette nähtud iga ringi juures jaa-

nuari-veebruarikuus korraldada üks praktiline karjakasvatuse kursus, kus lektoritena esinevad kohalik maat. konsulent, Pala jaoskonna loomaarst ja karjakontroll-assistent, kuna Pala ja Ranna-Kadrina noorte ringide juures korraldatakse peale selle veel kolmepäevane aiatöö ja kanakasvatuse kursus. Ühtlasi tahetakse oma ajakirja „Edu“ tihedamini hakata välja andma. Peale selle tahetakse lähemal ajal palgalise töötajana ühenduse juure kutsuda noorte nõuandja-assistent, kes organiseeriks ja korraldaks ringide sisemist tööd ja tegevust ja kelle otseseks ülesandeks oleks ühtlase noorte võrgu moodustamine Alatskivi

Pildil — Maanoorte juhtide kursusest osavõtjad Palal 22. dets, 1935. Istuvad vasakult paremale Tartumaa maanoorte eriteadja O. Kermas ja konsulent agr. M. Jams.

jaoskonna maat. konsulendi piirkonnas, sest senise 8 ringi kõrvale on võimalik veel 23 noorte ringi asutada. Noorte assistent aitaks ringidel läbi viia igasuguseid katseid, töövõistlusi, demonstratsioone, näitusi, aktusi ja peopäevi, organiseeriks kõnekoore, juhataks näitekohtute korraldamist, seltskondlikke mängu, lõbusaid ajaviiteid, juhiks ekskursionsioone jne.

Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühendus enda ümber koondades ikka ja ikka suuremat maanoorte peret, on püüdnud äratada suuremat huvi ja sügavamat armastust maatulundusliku kutseala, kodu ja maaelu vastu, aidata mõjuvalt kaasa maaelu kultuurilisemaks muutmiseks, põllumajanduslike ja kodumajanduslike teadmiste ning oskuste paremaks tundmaõppimiseks ja levitamiseks, kasvatada liikmeid teadlikkudeks, kehalt ja vaimult terveteks, iseseisvateks algatusvõimelisteks ja vastu-

pidavateks teoinimesteks ja hoolitseda selle eest, et liikmetest kasvaksid ausad, ustavad ja aktiivsed ühiskonna tegelased ja riigikodanikud. Töö maanoorte organisatsioonides toimub isikupäraste võimete kasvatamise ja arendamise suunas selles teadmises, et mida tugevamad ja teovõimelisemad on üksikkodanikud, seda kindlamaks kujuneb terve rahva tulevik.

H. S a a r.

Kaitske linde!

Pakasel talvehommikul liikudes metsas tundub võõras sealne surmavaikus. Pole ainustki lindu liikvel, pole kuulda lühematki lauluviisi. Võiks arvata, et on põgenenud lõunasse metsa viimasedki sulised kasvandikud.

Ent kui tõuseb päike kõrgemale ja soojeneb pisutki õhk, virgub taas metsas elu. Aegamisi taganeb hommikupakase kangestus, raagus põõsastikust kuuldu linnulaulugi, — kuid see on vaikne ja kurb.

Mets, — ta suvel elatab tuhandeid rõõmsaid laulikuid, — talv on toidukehv ja külm. Tuleb toalävele rähn, koputab aknale, nagu hiiüdes: pakane väljas! Laskuvad hangele leevike ja tihased, hüplevad teerajul vaevalt pelgudes mööduja eest. Aita, inimene, kõneleb nende välimus ja hää!

Käsitades hulkadele linnukaitse küsimusi, väljutakse tavalise puhtpraktilise tulukuse seisukohalt. See on kindlasti õige. Mitmed kogenud aednikud korraldavad talveti oma aedades suurejoonelise ja tihti kuluka lindude toitmise, teades, et nende vaeva tasuvad linnud suvel mitmevõrra, puhastades viljapuid ja -põõsaid kahjulikest putukaist.

Selliseid suurejoonelisi lindude toitekohti on siiski võrdlemisi harva. Hoopis laialdasem linnukaitse on võimalik siis, kui me noori virgutame selle teostamisele. Suurema osa noorte südames on mingi ürgne armastus loodusevormide vastu — ja kui seda mõnikord ei ole, siis püüame seda kasvatada ja elustada. Siin on avatud koolidele avar tööväli viljakaks ja tänuväärseks tegevuseks. Ei ole liigne kui maal, kus selleks on soodsad tingimused, igas kooliaias leiduks lindude toitemajake, mille õpilased hoiaksid lumest puhta ja varustaksid toiduainetega. Kui selleks iga õpilane kordki kahe nädala tagant võtaks kodunt kaasa peotäie teri, siis jatkuks nii kogunevast toiduvarast hulkadele lindudele kogu kooli ümbruses. Kooli aed pole siis enam talvapäeval mingi elutu surnute saar, vaid see sädeleb rõõmsate talvitajate lennust ja häälitusisist.

Kuid mitte ainult õpetajad koolides, vaid samuti ka lastevanemad, lastesõbrad, — metsamehed, kütid, kõigi nende väarikaks püüdeks olgu virgutada loodusearmastust noorte südames, mille puhul ärgu unustagu, et v i l j a k a m a k s k a s v a t u s t e g u r i k s p o l e m i t t e s ö n a, v a i d v a h e t u e e s k u j u : s e e t i i v u s t a b n o o r i j ä r e l e a i m a m i s e l e, i s e t e g e v u s e l e.

Noortele aga sellisest tegevusest jääb väarikas tasu: nad õpivad rõõmustuma looduse vormiküllusest, nende südames saab elavaks aitamispüüd. Kasvades kord inimeseks, nad valivad oma elusihiks kõige ilusa kaitse oma südames, kodus ja võõrsil.

Looduslaps.

KUI TUME VEEL KAUAKS KA SINU MAA.

*Kui tume veel kauaks ka sinu maa
ja raske su koorem kanda.
Kui enam ei jõuaks, ei jõuaks sa
su soovide siniranda.*

*Täht süttib ehk taevas su üle veel,
lill tärkab su haua pinnast,
ja sinu mõte ja sinu meel
kord tuksub su rahva rinnast.*

*Ja liigub ja loob ja lehvitab
ja kauneid radasid rajab,
su rahva koda see ehitab
ning põlvest põlveni kajab.*

Juhan Liiv 1894. a.

Viimane ehib a.-s. „Teguri“ poolt püstitatud autori monu-
menti Alatskivi surnuaial.

Kroonika.

Ranna-Kadrinale asutati maanoorte ring.

Juba ammu tõsteti Ranna-Kadrinal kohalikkude ärksamate noorte poolt maanoorte ringi asutamise küsimus päevakorrale, mis 3. novembril läinud aastal jaoskonna maat. konsulendi agr. M. Jamsi kaastegevusel teoks sai.

Ranna-Kadrina maanoorte ringi huvirikkaks tegevuse alguspäevaks, 3. novembriks oli kohaliku piimaühingu ruumidesse maanoorte ringi asutamiskoosolek kokku kutsutud, mille avas Aug. Puusepp, kes ka koosoleku juhatajaks valiti, kuna protokollis Aleks. Rätsepp.

Pikemate selgitavate kõnedega maanoorte organiseerimise tähtsusest ja vajadusest esinesid kohalik noor ja ringi asutamise mõtte algataja Art. Müürsepp, kes kõneles teemil: „Milleks meid olud kohustavad“, kuna jaoskonna maat. kons. agr. M. Jams selgitas maanoorte kutseoskuse arendamise tähtsust. Sellejärele tuli otsustamisele maanoorte ringi asutamise küsimus, mis ühel häälel vajalikuks tunnistati ja kus 23 osavõtjast 20 otsekohe liikmeks astus. Ringi juhatusse valiti Aug. Puusepp — ringivanem, Art. Müürsepp — esimees, Aino Vainoja (Villemson) — laekur ja Aleks. Annast — sekretär; asemikkudeks Hans Pender ja Aleks. Rätsepp. Liikmemaksuks määrati 25 snt. Eeloleval talvel ring korraldab põllumajandusliku hariduse edendamiseks rea kursusi, peale selle referaat-koosolekuid, huviõhtuid j. m.

Esimene maanoorte ring Alatskivi kihelkonnas.

Vaatamata sellele, et meie maanoorte liikumine juba ligi kümme aastat vana, polnud senini Alatskivi kihelkonnas ainustki maanoorte ringi, mida tuleb peamiselt kirjutada kohapeal vastavate juhtide mitteleidmisele. Et aga hiljuti kohaletulnud maatulundus-konsulendi agr. M. Jamsi poolt vastav küsimus päevakorraks tõsteti, leidus küllalt mõtteosalisi ja koos Vahi põllutöökooli lõpetaja H. Mooriga hakati noori organiseerima ja ringi asutama, mille tulemusena 15. dets. 1935. aastal Alatskivil esimene maanoorte ring ellu kutsuti. Asutamiskooosolekul kõnedega esinesid kohalik kooliõpetaja A. Aarma ja konsulent M. Jams. Esimesel kooosolekul võeti liikmeid vastu 26 ja liikmemaksuks määrati 25 snt. Juhatusse valiti H. Moor — ringivanem, A. Vahi — esimees, prld. S. Esholts — kirjatõimetaja ja A. Eber — laekur. Noorel ringil on lähemas töökavas ette nähtud rida referaat- ja vaidlusõhtuid ning üks karjamajanduslik kursus, kus lektoritena esinevad agr. M. Jams, loomakarst Preubasenski ja kohalik karjakontroll-assistent. Ring astus ka Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse liikmeks.

Kodavere Põllumeeste Seltsi Maanoorte Ring 1935. aastal.

Kodavere Põllumeeste Seltsi Maanoorte Ring, olles üheks vane-maks maanoorte org-iks Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduses, on vist alati koondanud enese ümber suurima liikmeskonna.

Aastal 1935 ei ole ring küll suutnud teha palju edusamme, kuna eelmise aasta tubli ringivanema kaotus ja tänavune ajapuudus, mis tingitud alatistest vihmasadudest, jättis liig vähe aega juhtivaile tegelasile seltskondlikuks tööks — mis end ka org-i tegevuses valusalt tunda andis. Ring töötab samadel tegevusaladel, mis eelmisilgi aastail. Ja kuigi oli suvises töökavas uusi algatusi, on need kahjuks ometi ainult ilusaiks kavatsusiks jäänud. Samuti on jäänud pidamata ka suvel kavatsetud aiatöö ja kannujuurimise kursused, metsa- ja rohumaade päevad. 1935. a. on vaid korraldatud 1 majapidamiskursus 8-päevase kestusega. Võimalust mööda on peetud referaat-kooosolekuid, ja tublisti on aega kulutatud näidendite õppimiseks, muuseas ka Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse poolt korraldatud maanoorte päeva puhul ettekandmiseks. Talvises töökavas on ettenähtud vilt- ja nahatöö kursused ning kodumajanduse osas käsitöö- ja kangakudumise ning majapidamise kursused. Korraldatakse ka moodsate tantsude kursus, et ringi liikmed võiksid olla ka ajakohased seltskonnainimesed. Talvisesse töökavva jäävad muidugi ka referaat-kooosolekud, seltskondlised koosviibimised, tähtpäevade mälestusaktused, teeõhtud ja peod puht rahalise tagamõttega, ja kui aega jätkub, ka rahvatantsude grupi loomine.

Kodavere Põll. Seltsi Maanoorte Ringil on juba 3 aastat oma lugemislaud. Ka on ring mõlemist maanoorte kongressidest osa võtnud oma esitajatega.

Ringi juhatusse kuulusid aastal 1935: ringivanem Hugo Reinmann, abi Hilda Rips, esimees Bernd Puurits, kirjatõimetaja Oskar Rajamäe ja laekur Meinhard Pärn.

Fr. Villemson'i kauplus

Palal

on oma juhtmõtteks võtnud: väike vaheltkasu, kiire ja korralik teenimine, milles palun kõiki veenduda.

Pakub seega kõiki kaupu ainult kõrgema kvaliteediga ja odava hinnaga.

FOTO-ATELJEE

Johanson,

Mustvee, Tartu tän. 33.

Rahuldab kõiki fotosõpru.

Kella- ja kullasepa tööstus

G. Josua

Mustvees, Tartu tän. 18

võtab igasuguseid kellade parandusi ja kuldasjade valmistamisi vastu. Töö kiire ja korralik.

Hinnad võistlemata odavad.

Kübara, pudu ja jalanõude kauplus

L. Hintser

Mustvees, Tartu tän. 25

soovitab suures väljavalikus valmiskleitiseid (valmistatakse ka tellimistele), igasuguseid jalanõuseid, pesu ja koetud kaupside, mitmesuguseid käsitöö lõngasid suurel ja väikesel arvul.

Jalgrattaid, nende osi ja abimootoreid.

Hinnad mõõdukad.

Järelmaks võimalik.

Meier Judeikin

Telef. 15

Mustvee osakond

Telef. 15

Mustvee, Petrogradi tän. 211

Auru-, sae- ja jahuveski

ostab suuremal ja vähemal arvul okaspuu metsä ja valmispalke.

Lõikab ja hõõveldab laudu rahvale.

Müüb ehitusmaterjali soodsate hindadega.

Jahuveski valmistab kõrges headuses moodsate masinatega, tangu, kruupe, ülesõela ja lihtjahu.

Võtan igal teisipäeval
Mustvees Tallinna Ühisus
Eksporttapamajade jaoks
vastu

eksportsigu,
lambaid ja kariloomi.

Telef. Mustvee 45

Austusega

M. Ots.

Suures väljavalikus naiste- ja
meesterahva **riidekaupa,**
valmispesu, kraenahku, kanga-
lõime ja lõnga, **saapaid,**
majapidamistarbeid ja **pudu-**
kaupa ostate võistlemata
odavate hindadega

J. Naidenkovi

kauplusest

Mustvees, Tartu tän. 15.

Soodsam

köögi- ja majapidamise -tarvete, pudukauba ning laste
mänguasjade ostukoht on

Mihkel Koppeli äris

Mustvees, Jaama tän. 2.

Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse kroonika ajakiri
„Edu“ ilmub tarviduse järele. Üksiknumber 15 snt.

Väljaandja: Kodavere-Alatskivi Maanoorte
Ühendus. Vastutav toimetaja: Hugo Tartu. Tegev-
toimetaja: Hugo Saar. Toimetuse aadress: Pala p.-ag.